

CORONAVİRÜS (COVID-19) PANDEMİSİ SIRASINDA TÜRKİYE'DEKİ VE YURTDIŞINDAKİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYLERİ: KESİTSEL ÇALIŞMA

Alişan Burak Yaşar¹, Afra Selma Taygar², Müfide Nur Sandıkçı³, Öznur Dinç⁴, Şiirnaz Kükürt⁵, Fatmanur Etoğlu⁴, İrem Keçeci⁶, Yunus Hacımusalar⁷

¹*İstanbul Gelişim Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul*

²*Üsküdar Üniversitesi, Klinik Psikoloji Bölümü, İstanbul*

³*Demiroğlu Bilim Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul*

⁴*Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Bursa*

⁵*Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul*

⁶*Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul*

⁷*Kayseri Şehir Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Kayseri*

AMAÇ: Tüm dünyayı ve ülkemizi etkileyen Coronavirüs (COVID-19) Pandemisi toplumda olduğu gibi tıp fakültesi öğrencilerinde de kaygı oluşturmuştur. Hastalığın seyriyle ilgili bilinmeyenler kişilerin anksiyete ve depresyon düzeylerini etkileyebilir. Bu çalışmada COVID-19 Pandemisi sırasında Türkiye'de ve diğer ülkelerdeki tıp öğrencilerinin kaygı ve depresyon düzeylerinin belirlenmesi, karşılaştırılması amaçlanmıştır.

YÖNTEM: Bu çalışma online, kesitsel bir anket çalışmasıdır. Araştırmada kullanılan bilgi formu ve Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği (HAD ölçeği) online anket formu ile hazırlanarak 2020 yılı 19 Mart- 4 Nisan tarihleri arasında sosyal medya kullanan tıp öğrencilerine ulaştırılmış ve 558 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Çalışma yerel etik kurul tarafından onaylanmıştır (2017-KAEK-189_2020.06.10_16).

BULGULAR: Katılımcıların %82,8'i (n:462) Türkiye'de, %17,2'si yurt dışı üniversitede öğrenciydi. Katılımcıların %61,1'i kadındı. Son bir ay içerisinde yurt dışında seyahat edenlerin oranı %18,5'ti. Türkiye ve yurt dışı üniversitelerdeki öğrencilerin anksiyete ve depresyon düzeyleri birbirlerine benzerdi. Erkek öğrencilerin anksiyete düzeylerinin kadınlara göre anlamlı derecede yüksek olduğu ($p<0,001$), kadın öğrencilerin depresyon düzeylerinin ise erkeklere göre anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur ($p=0,003$). Araştırmada, son bir ayda yurtdışı seyahati yapan öğrencilerin anksiyete düzeyleri yurtdışı seyahati yapmayan öğrencilere benzer iken, depresyon düzeyleri yurt dışına seyahat etmeyenlerde anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($p=0,025$). Tıp öğrencilerinin stajlarda ve günlük yaşamlarında aldıkları önlemlere bakıldığında maske ve eldiven kullanmama oranının kullanma oranına göre yüksek olduğu görülmüştür. Anksiyete ölçeğinde yüksek (11 puan ve üzeri) puan alanların oranı %58,2 (n=558), sınırda (8-10 puan) %28 ve normal (0-7 puan) alanların %13,8 oranlarına göre anlamlı derecede yüksektir ($p<0,001$). Katılımcıların %60,0'ı (n:335) COVID-19'la ilgili güncel olayların kendilerini ruhsal yönden etkilediğini bildirmiştir. Katılımcıların yaş ve okudukları sınıfla, anksiyete ve depresyon düzeyleri arasında anlamlı bir korelasyon saptanmamıştır.

SONUÇ: COVID-19 pandemisi Türkiye'de ve dünyada tıp öğrencilerini kültürel ve diğer faktörlerden bağımsız olarak anksiyete ve depresyon düzeyleri açısından benzer şekilde etkilemiş, anksiyete düzeyleri yüksek, depresyon düzeyleri sınırda saptanmıştır. Çalışmanın bulguları sonucunda pandemi sürecinde öğrencilerin anksiyete ve depresyon düzeylerinin daha yakın takip edilmesi ve koruyucu politikalar geliştirilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, Coronavirüs (COVID-19) pandemisi, depresyon, tıp fakültesi öğrencileri

COVID-19 SALGININDA ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İYİLİK HALİ: TÜRKİYE'DEN DOKUZ ÜNİVERSİTE ÖRNEĞİ

Asil Ali Özdoğru¹, Hatice Gülsen Erden², Sami Çoksan³, Hale Ögel Balaban⁴, Aysun Ergül Topçu⁵, Yeşim Yasak⁵, İlkiz Altınoglu Dikmeer⁵, Yakup Azak⁶, Gözde Kırıl Uçar⁷, Gülsen Baytemir⁸

¹*Üsküdar Üniversitesi, Psikoloji (İng.) Bölümü, İstanbul*

²*Ankara Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Ankara*

³*Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Ankara*

⁴*Bahçeşehir Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul*

⁵*Çankırı Karatekin Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Çankırı*

⁶*İstanbul Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul*

⁷*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Çanakkale*

⁸*Maltepe Üniversitesi, Elektrik-Elektronik Mühendisliği (İng) Bölümü, İstanbul*

AMAÇ: 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Wuhan Eyaleti'nde ortaya çıkan Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) kısa sürede küresel bir salgına dönüşerek insanların beden ve ruh sağlığı üzerinde önemli etkilere sebep olmuştur. Hem geçmiş salgınlara ilgili hem de kısa sürede COVID-19 ile ilgili yapılan araştırmalar, bu salgının genel nüfus üzerindeki psikolojik etkilerini ortaya koymuştur. Ancak yükseköğretim öğrenci nüfusu hakkında yeterince araştırma bulunmamaktadır. Uluslararası bir projenin parçası olan bu çalışmada, COVID-19 salgınının Türkiye'de üniversite öğrenimi gören öğrencilerin iyilik haline olan etkisi incelenmiştir.

YÖNTEM: Anlık tekil tarama modelinin kullanıldığı bu çalışmada katılımcılara 2020 Mayıs ayında çevrimiçi bir anket uygulanmıştır. Çalışmaya üç vakıf altı devlet üniversitesinden %69'u kadın, yaş ortalaması 23,6 (SS=6,20) olan toplam 9,593 öğrenci katılmıştır. Çalışmada katılımcılara sosyodemografik sorulara ek olarak, COVID-19 tanısı alıp almadıkları, salgın öncesi ve sonrası durumları, stres etkenleri ve iyilik halleriyle ilgili sorular sorulmuştur.

BULGULAR: Öğrencilerin %95'inin hastalığı geçirmediği, salgın öncesine kıyasla salgın döneminde daha fazla oranda anne-babalarıyla ikamet ettikleri (%82), mali kaynaklarının azaldığı (%28), sigara kullanımlarının (%9) ve fiziksel aktivitelerinin (%32) azaldığı ve aileleriyle sosyal temasları artarken (%46) arkadaşlarıyla temaslarının azaldığı (%69) bulunmuştur. Öğrencilerin serbest zamanlarında salgın öncesine göre daha fazla elektronik oyun oynadıkları (ort.=3,39/5), daha fazla sosyal medya kullandıkları (ort.=3,94/5) ve daha fazla dizi veya film izledikleri görülmüştür (ort.=4,00/5). Buna ek olarak öğrenciler salgın döneminde can sıkıntısı (ort.=2,94/4) ve kaygı (ort.=2,69/4) hissettiklerini, kendilerinin hasta olmasına kıyasla yakın çevrelerinden bir kişinin hasta olmasından daha çok endişe ettiklerini (ort.=7,38/10) bildirmişlerdir. Öğretim elemanlarıyla hem dersler hakkında (%35) hem de psikososyal sorunlarıyla ilgili (%29) daha az iletişim kuran öğrenciler sadece %7 oranında psikolojik danışmanlık birimleriyle iletişime geçmişlerdir. Öğrenciler üniversitelerinde yapılan değişiklikler hakkında yeterince bilgilendirilmediklerini (ort.=2,61/5) ve salgının eğitim kalitesini olumsuz yönde etkilediğini (ort.=2,58/5) ifade etmişlerdir.

SONUÇ: Bu bulgular devam eden salgın döneminde yükseköğretim paydaşları tarafından dikkate alınarak geliştirilecek politika ve uygulamalarda karar vermede yardımcı olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19 salgını, iyilik hali, üniversite öğrencileri